



CRNA GORA
SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

I

ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA

KONSULTACIJE, SARADNJA I AKTIVNOSTI

Konsultacije sa organizacijama civilnog društva

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, na lični zahtjev, posjetio je krajem januara i tokom februara 2015. godine nekoliko vodećih crnogorskih organizacija za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Sa menadžmentom i osobljem ovih organizacija razgovarano je o policijskoj praksi i primjeni Zakona o unutrašnjim poslovima, integritetu policijske organizacije, primjeni policijskih ovlaštenja prema građanima, saradnji Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, i njenih organizacionih jedinica, sa organizacijama civilnog društva kao i o funkcionisanju i istinskim efektima rada Savjeta za građansku kontrolu rada policije, idejama i preporukama u pogledu budućeg rada i eventualne međusobne saradnje. Razgovarano je i o kapacitetima i pristupima policije za rad sa manjinskim zajednicama i marginalizovanim društvenim grupama.

Predsjednik Savjeta je posjetio sjedišta ovih nevladinih organizacija: "Institut Alternativa", "Građanska alijansa", "CEDEM - Centar za demokratiju i ljudska prava", "Akcija za ljudska prava", Koalicija NVO-a "Saradnjom do cilja", "Centar za monitoring" (CEMI), "Centar za građansko obrazovanje" (CGO), "For Life" (4Life), "Mreža za afirmaciju nevladinog sektora" (MANS), "Udruženje mladih s hendikepom Crne Gore" (UMHCG), "Centar za ženska prava", "CAZAS - Društvo za borbu protiv side Crne Gore", "Centar za antidiskriminaciju - Ekvista".

Grupni sastanak sa crnogorskim LGBT pokretom je održan u prostorijama "Drop In Centra" nevladine organizacije "Juventas" a istom su prisustvavali čelnici ce sledećih nevladinih organizacija: Crnogorska LGBTIQ Asocijacija "Kvir Montenegro", "LGBTIQ Socijalni Centar", "Montenegro Pride", "Juventas", "LGBT Forum Progres" i "Institut za LGBT turizam".

Konsultacije su vođene, pisanim putem, i ili kroz neposredno učešće u njihovim aktivnostima, i sa nevladinim organizacijama "Crnogorski ženski lobi", "SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica", NVO "4Life" i "Arka Montenegro".

Posjeta Institutu Alternativa

U Institutu Alternativa (IA) predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodinom Stevom Mukom, predsjednikom Upravnog odbora, i gospođom Dinom Bajramspahić, istraživačicom javnih politika.¹

IA je nevladina organizacija posvećena snaženju demokratskih procesa i dobrog upravljanja u Crnoj Gori kroz istraživanje i analizu opcija javne politike, kao i monitoring rada javne uprave. Ova NVO posebno je prepoznata u oblasti bezbjednosti i odbrane. Za više informacija o radu IA posjetiti <http://institut-alternativa.org>

U IA su ocijenili da je vidljivost i prepoznatljivost rada Savjeta za građansku kontrolu rada policije u opadanju. Iskazano je mišljenje da je građanima nedovoljna jasna pozicija i mogućnosti Savjeta u odnosu na ostala tijela koje se bave nadzorom policije - Etički odbor Uprave policije, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije, Ministarstvo unutrašnjih poslova u cjelini, Odbor za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Predložili su pokretanje informativne kampanje kako bi se građanima objasnila razlika i time povećala informisanost o samom Savjetu. Založili su se takođe za snažniju interakciju Odbora za odbranu i bezbjednost Skupštine Crne Gore sa drugim

¹ <http://www.cdm.me/drustvo/crna-gora/zekovic-posjetio-vodece-organizacije-za-zastitu-ljudskih-prava>; http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=65:posjete-organizacijama-civilnog-društva&catid=10&Itemid=113

nadzornim tijelima, posebno ombudsman tijelima, kako bi se tematski isticala važna pitanja za integritet policije. Ukazano je da je izostalo objavljivanje češćih saopštenja i konkretnih slučajeva na kojima je Savjet radio. Pri budućem izvještavanju o radu Savjeta, iz IA predlažu da se više govori o sadržaju sjednica, uključujući i konkretne elemente predmeta koji su u radu. Predložili su da se to radi u formi po kojoj Vrhovno državno tužilaštvo izvještava javnost o svom radu. Predstavnici IA podržali su važnost praćenja implementacije usvojenih ocjena, zaključaka i izdatih preporuka Savjeta i ocijenili da je propust što Savjet nije uključen u proces pri izradi izmjena i dopuna Zakona o unutrašnjim poslovima. Predsjednik Savjeta informisao se i o aktuelnom regionalnom programu u kojoj učestvuje IA na čelu sa Centrom za bezbjednosnu politiku iz Beograda (RS) u sklopu kojeg će se pripremiti, na osnovu sofisticirane metodologije, regionalni izvještaj o korupciji u policiji.

Posjeta Građanskoj Alijansi (GA)

U Građanskoj Alijansi (GA) predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodom Milanom Radovićem i Zoranom Vujičićem, koordinatorima programa ljudskih prava i vladavine prava. U razgovoru je kratko učestvovao i predsjednik GA gospodin Boris Raonić.²

Kako je g. Radović član Savjeta Radio i Televizije Crne Gore a g. Vujičić, član Etičkog odbora Uprave policije MUP Crne Gore, dio razgovora s njima je vođen i u tom kontekstu.

GA je nevladina organizacija koja kvalitetno i efikasno doprinosi uspostavljanju građanskog i demokratskog društva, kroz jačanje kapaciteta i podršku građanskim inicijativama, zaštitu i promociju ljudskih prava i kontrolu rada državnih institucija. Ova NVO posebno je prepoznata po monitoringu policijskog postupanja i kvalitetnom izvještavanju o primjeni policijskih ovlašćenja. Za više informacija o radu GA posjetiti <http://gamn.org>

U GA su kao ključni prepoznali izazov vidljivost i pristupačnost Savjeta za građansku kontrolu rada policije i istakli važnost njegovog brzog rešavanja. Internet sajt Savjeta nije dovoljan način za komunikaciju s građanima. Zaključci i preporuke Savjeta trebaju biti dostupni javnosti i medijima, smatraju u GA, ali onda kada su aktuelni, ne samo na kraju godine kada se predstavlja izvještaj o radu za minulu godinu. Predložena je forma koju koristi Etički odbor pri predstavljanju rezultata svog rada. Iz GA su sugerisali snažnije povezivanje Savjeta sa parlamentarnim odborima, posebno odborom za ljudska prava i slobode i odborom za odbranu i bezbjednost, kroz podnošenje istima određenih informacija koje bi bile korisne za razmatranje problematike ljudskih prava građana Crne Gore i integriteta policije. Predsjednik Savjeta se informisao o aktuelnom projektu GA koji podrazumijeva posjete pritvorskim jedinicima centara bezbjednosti Uprave policije MUP Crne Gore. Podsjetio je da je najdetaljniji pregled poštovanja međunarodnih standarda kada je riječ o policijskom pritvoru minulih godina sprovodio upravo Savjet za građansku kontrolu rada policije kroz (ne)najavljene posjete njegovih članova. Predstavnici GA, složili su se, da yi izvještaju o obavljenom monitoringu mogu biti dobar reper/indikator za praćenje sadašnjeg stanja. Predsjednik Savjeta je iskazao intresovanje da Savjet prati određene monitoring posjete GA i njenih partnera policijskim pritvorskim jedinicama. Dogovoreno je da predstavnici civilnog društva, u Etičkom odboru Uprave policije, i Savjetu za građansku kontrolu rada policije, iniciraju pred ovim tijelima uspostavljanje međusobne zvanične komunikacije i saradnje ovih tijela.

² <http://www.rtcg.me/vijesti/drustvo/80483/posjetio-nvo-koje-se-bave-ljudskim-pravima.html>

Posjeta Centru za demokratiju i ljudska prava (CEDEM)

U CEDEM-u predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodinom mr Nenadom Koprivicom, izvršnim direktorom CEDEM-a.³

CEDEM je specijalizovana nevladina organizacija, think tank, koja prati, istražuje i analizira demokratsku tranziciju i ljudska prava, organizuje javne debate i nosilac je praktičnih djelovanja. Ova NVO je nedavno ranigirana, u okviru Programa Think-tankovi i Civilno društvo, Univerziteta Pensilvanija iz SAD-a, među 10 vodećih think-tank organizacija iz Centralne i Istočne Evrope. Za više informacija o radu CEDEM-a posjetiti <http://www.cedem.me>

U CEDEM-u je takođe istaknuta važnost veće i češće vidljivosti Savjeta u javnosti i medijima, onako kako je to bilo prvih godina njegovog rada. Sugerisano je da se to radi kroz mini kampanju koja bi mogla da uključuje i TV spot kako bi se građanima približila uloga i mandat Savjeta. Razgovarano je o korupciji u policiji kao i korupciji u širem bezbjednosnom sistemu. Predsjednik Savjeta se detaljno upoznao sa relevantnim izvještajima ove NVO u vezi te tematike kao i sa aktuelnim projektom jačanja kapaciteta u vezi sa mješovitom migracijom u sklopu kojeg se radi i na jačanju kapaciteta i izgradnji senzibiliteta granične policije za pristup osobama koje su tražioci azila.

Posjeta Akciji za ljudska prava (HRA)

U Akciji za ljudska prava (HRA), predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospođom mr Teom Gorjanc Prelević, izvršnom direktorkom.

HRA je neprofitna nevladina organizacija koja okuplja profesionalce i volontere na projektima koji mogu sistemski unaprijediti stanje ljudskih prava u Crnoj Gori. Prepoznata je po izuetno kvalitetnim i pouzdanim izvještajima i analizama u vezi stanja ljudskih prava u Crnoj Gori. Za više informacija o radu HRA posjetiti [http://www.hraction.org](http://www.hrraction.org)

U HRA je istaknuto važnim da Savjet za građansku kontrolu rada policije osnaži svoju promociju, na jednostavan i razumljiv način, i uputi građane kako da mu se obrate i kako da mu pišu. Sugerisano je da je važno pratiti slučajeve koji još uvijek nisu djelotvorno procesuirani. Izvršna direktorka HRA posebno je sugerisala da Savjet za građansku kontrolu rada policije prati obrazovne programe u policiji, u vezi ljudskih prava, jer se na ta način, dugoročno, postiže bolja primjena policijskih ovlašćenja. Takođe, istakla je važnim da Savjet dobije precizne informacije o obrazovnoj strukturi policijskog sastava - posebno koliko je službenika završilo Policijsku akademiju i Pravni fakultet i da je važno razviti program edukacije ostalih policijskih službenika o ljudskim pravima. Razgovarano je o nizu konkretnih slučajeva koji su u minulom periodu bili predmet interesovanja/rada kako ove NVO tako i Savjeta za građansku kontrolu rada policije. Izvršna direktorka HRA gospođa Gorjanc Prelević sugerisala je uspostavljanje bliže komunikacije Savjeta sa Vrhovnim državnim tužilaštvom. Posebno je to važno prilikom rada na određenim predmetima kada zainteresovana javnost ima pravo da zna da li se neka istraga vodi ili ne. Ona je istakla da vođenje krivičnih postupaka nije tajna stvar i da bi ta informacija mogla biti interesantna Savjetu u njegovom radu. Razgovarano je i o uslovnim osudama prema policijskim službenicima kao i ranijem i sadašnjem funkcionisanju Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije.

³ <http://www.vijesti.me/vijesti/zekovic-razgovarao-sa-liderima-nvo-o-policijskim-ovlascenjima-817035>

Posjeta Koaliciji NVO-a Saradnjom do cilja

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodinom Goranom Đurovićem, predsjednikom Upravnog odbora Koalicije nevladinih organizacija "Saradnjom do cilja".⁴

"Saradnjom do cilja" je koalicija nevladinih organizacija čiji je cilj unapređenje okvira za razvoj i rad nevladinog sektora u Crnoj Gori i okuplja preko 80 NVO iz 15 opština u Crnoj Gori. Za više informacija o ovoj Koaliciji NVO-a posjetiti www.saradnjomdocilja.org

Gospodin Đurović je sugerisao da se zapisnici sa sjednica Savjeta i svi zaključci Savjeta objavljuju na sajtu. Založio se da se uspostavi kanal komunikacije sa nevladinim organizacijama i napravi odgovarajući plan s tim u vezi. Razgovarano je o odnosu i pristupu policije prema određenim društvenim grupama koje okupljaju ili s kojima rade pojedine organizacije članice ove Koalicije (osobe s invaliditetom, LGBT osobe, ...). Razgovarano je na koji način da rad, i obraćanje Savjetu, bude dostupnije organizacijama članicama.

Kako je g. Đurović član Savjeta Radio i Televizije Crne Gore dio razgovora s njim je vođen i u tom kontekstu, posebno u svijetlu izrade Programsko proizvodnog plana za 2015. godinu.

Razgovor sa članovima Savjeta nacionalnog javnog servisa "RTCG"

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, obavio je razgovor, odvojeno, sa članovima Savjeta nacionalnog javnog servisa "Radio i Televizija Crne Gore" (RTCG) gospodinom Goranom Đurovićem i gospodnim Milanom Radovićem, koji su u ovo tijelo imenovani ispred organizacija iz oblasti ljudskih prava i sloboda.

Kako je Savjet RTCG uskoro trebao usvojiti Programsko proizvodni plan za 2015. godinu sa članovima Savjeta, iz reda civilnog društva, razgovarano je o mogućnosti redovnog i kvalitetnog predstavljanja policije preko nacionalnog javnog servisa i posebno svih oblika nadzora nad policijskom organizacijom. Konstatovano je da RTCG nema specijalizovanu emisiju posvećenu policiji. Ukoliko takvo rešenje nije moguće onda tematiku vezanu za policiju, primjenu policijskih ovlašćenja, promovisanje koncepta "Policija u zajednici", obrazovanje policije, približavanje policije građanima i osjetljivim društvenim grupama, kao i uspostavljeni sistem nadzora nad policijom - unutrašnji, parlamentarni i građanski - možda treba plasirati preko postojećih sadržaja odnosno emisija - "Replika", "Okvir", "Otvoreno".

Članovi Savjeta RTCG iz reda civilnog društva snažno su podržali ovu inicijativu i najavili podršku prilikom usvajanja Programsko proizvodnog plana za 2015. godinu.

Tragom ovih razgovora predsjednik Savjeta je imao više susreta sa uredništvom Televizije Crne Gore.

Posjeta Centru za monitoring (CEMI)

U Centru za monitoring predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodinom mr Zlatkom Vujovićem,

⁴ <http://kodex.me/clanak/77995/zekovic-posjetio-organizacije-civilnog-drustva>

predsjednikom CEMI-ja. Vujović je i član Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.⁵

CEMI je nevladina organizacija sa glavnim ciljem da obezbijedi infrastrukturnu i ekspertsku podršku za kontinuirano nadgledanje cjelokupnog procesa tranzicije u Crnoj Gori. Za više informacija o radu CEMI-ju posjetiti <http://www.cemi.org.me>

Razgovarano je o korupciji i drugim zloupotrebama unutar policijske organizacije i iskustvima CEMI-ja u nadgledanju izbornih procesa s tim u vezi. Istaknuto je da se dalja depolitizacija policije najsnažnije može sporovoditi kroz jačanje građanskog i drugih oblika nadzora nad policijom. Razgovarano je o mogućoj saradnji na programima u vezi bezbjednosnog sistema, o obukama o integritetu policije i učešća Savjeta u obrazovnim aktivnostima CEMI-ja - na Školi Evro-atlatskih integracija.

Posjeta NVO "For Life"

U NVO "For Life" (4Life) predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodinom Sašom Mijovićem, izvršnim direktorom i gospođom mr.sc. Milenom Mijović, programskom direktorkom "4Life".⁶

"4Life" je nevladina organizacija posvećena borbi protiv svih oblika zavisnosti. Rad ove veoma uspješne servisne NVO se odvija kroz planiranje i realizaciju preventivnih programa, programa rehabilitacije, (re)socijalizacije i (re)integracije zavisnika od droga. Za više informacija o radu 4Life posjetiti <http://www.nvo4life.me>

Razgovorano je o konkretnim slučajevima postupanja policije prema zavisnicima od droga i posebno prema onima koji su u programima liječenja i rehabilitacije. Akcentirana je važnost dostojanstvenog tretmana. U razgovoru sa posjetiocima Centra za pomoć zavisnicima_cama od droga, koji djeluje u sklopu ove NVO, čulo se i dosta negativnih primjera postupanja policije - posebno pri rasvjetljavanju krivičnih djela kada se zavisnicima, koji su u teškoj krizi, daju različita obećanja, samo kako bi priznali i krivična djela koja nisu počinili. Kažu da takve prakse ima i dalje. Pohvaljena je obuka koju Misija OEBS-a i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava sprovode prema tužiocima i sudijama. Istaknuto je važnim da se specijalizovane obuke policije, i zatvorske policije, sprovode i za rad i postupanje sa zavisnicima od droga i sa osuđenim zavisnicima od droga. Saopšteno je da je dragocjeno da policija učestvuje u programima međunarodne saradnje kako bi se unaprijedili kapaciteti i pratila iskustva stranih policija u borbi protiv droga uz poštovanje ljudskog dostojanstva zavisnika. U ovoj NVO posebno su pohvalili iskustva i saradnju sa policijskim službenicima M. Laković i D. Šaban. Predloženo je da se u svim policijskim stanicama nađe materijal o nevladinim organizacijama koje rade sa zavisnicima od droga kako bi se povećao broj onih koji žele da se uključe u programe liječenja. Kroz senzibilisan pristup policije, i odsustvo represije i fizičkih pritisaka, moguće je pomoći sprovođenje ukupnih društvenih mjera i unaprijediti što ranije otkrivanje i liječenje zavisnika. Tako će se, između ostalog, smanjiti potražnja za narkoticioma na tržištu.

⁵ <http://www.cdm.me/drustvo/crna-gora/zekovic-sa-predstavnicima-nvo-sektora-o-policijskim-aktivnostima>

⁶ <http://www.nvo4life.me/aktuelnosti.php?id=166>

Posjeta Centru za građansko obrazovanje (CGO)

U Centru za građansko obrazovanje (CGO) predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodinom Borisom Marićem, višim pravnim savjetnikom.⁷

CGO je nevladina organizacija čija je misija da doprinese razvoju građanskog društva i učešću građana u oblikovanju politika i u donošenju odluka kroz obrazovanje različitih aktera u oblasti demokratije, ljudskih prava i evropskih integracija. Ova NVO je posebno prepoznatljiva po kvalitetnim obrazovnim programima koje sprovodi. Za više informacija o radu CGO posjetiti <http://cgo-cce.org>

U CGO su istakli da kontinuirano prate rad Savjeta za građansku kontrolu rada policije i smatraju da je ovo tijelo imalo adekvatan i korektan odnos prema svemu. Saopšteno je da se na školama CGO diskutuje o slučajevima postupanja policije a da se polaznicima dijele publikacije Savjeta. Predsjednik Savjeta je iskazao interesovanje da se u školama CGO ponovo uključi predstavljanje Savjeta, bilo samostalno, bilo kroz panel prezentacije s ostalim mehanizmima nadzora nad policijom. Vrlo interesantna diskusija je vođena o programu "Policija u zajednici". U CGO zalažu se za snažniju promociju i vidljivost tog programa, i instituta policajac u zajednici, koji policiju treba istinski transformisati u građanski servis. Diskutovano je o uključivanju pitanja bezbjednosti i dostupnosti policije u formalno obrazovanje i uopšteno o unapređenju interesovanja javnosti za pitanja bezbjednosti i bezbjednosne kulture. Razgovarano je o posjetama vatrogosaca, komunalnih policijaca i policijskih službenika školama. U CGO prepoznaju edukativnu ulogu Savjeta i vide ga kao most povjerenja između javnosti i policijske organizacije. Najavljen je nastavak podnošenja pritužbi prema Savjetu za koji u CGO smatraju da je opravdao svoju ulogu i da ima perspektivu.

Posjeta Mreži za afirmaciju nevladinog sektora (MANS)

U MANS-u predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodinom Aleksandrom Maškovićem, koordinatorom programa za analitiku u MANS-u.⁸

MANS je vodeća nevladina organizacija koja se bori protiv korupcije i organizovanog kriminala koji utiču na Crnu Goru. Ciljevi MANS-a su smanjiti prostor za djelovanje organizovanog kriminala, smanjiti korupciju na visokom nivou i povećati transparentnost u oblastima podložnim korupciji i organizovanom kriminalu. Za više informacija o radu MANS-a posjetiti <http://www.mans.co.me>

Razgovarano je o konkretnim slučajevima povodom kojih je MANS podnosio pritužbe Savjetu za građansku kontrolu rada policije. Pohvaljena je ozbiljnost i kvalitet rada Savjeta, tim povodom, i iskazano zadovoljstvo usvojenim ocjenama, zaključcima i preporukama. Iskazano je mišljenje da je potrebno ići na zakonske izmjene kako bi ocjene Savjeta za građansku kontrolu rada policije imale konkretnije posledice.

Razgovarano je i o kapacitetima rada Savjeta. Savjetovano je da tok i rezultati rada Savjeta budu vidljivije prezentovani i bolje dostupni javnosti. Preporučena je snažnija inicijativa prema parlamentarnom Odboru za bezbjednost i obranu i zajedničke, programske, aktivnosti sa Ministarstvom unutrašnjih poslova.

⁷ http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=68:posjete-2&catid=10&Itemid=113

⁸ <http://portalanalitika.me/clanak/176173/zekovic-povecati-ovlascenja-savjetu-za-gradansku-kontrolu-rada-policije>; <https://www.facebook.com/nvo.mans/posts/611938612240275>

Razgovarano je o primjerima političke i drugih zloupotreba policije kao i pritiscima na rad NVO i NVO aktivista. MANS je sprovodio građanski nadzor na poslednjim izborima i registrovani su pritisci na njihove posmatrače kako od strane članova biračkih odbora tako i određenih građana. Istaknuto je da je policija uglavnom korektno reagovala ali da kasne odgovori iz policije povodom podnijetih prijava (povodom prijava podnijetih u maju odgovori su poslani tek u decembru 2014). Iskazana je i važnost ažurne komunikacije.

Razgovarano je i o kredibilitetu policije, njenom povjerenju u javnosti i kadrovskim potencijalima. Saopšteno je da će se kredibilitet policije povećati kroz bolji i veću efikasnost u radu i kroz rezultate u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Ta borba ne može biti uspješna ukoliko se ne sprovode i ozbiljna borba protiv korupcije u sopstvenim redovima.

Predsjednik Savjeta uzeo je učešće u istraživanju o radu Uprave policije, u sklopu sveobuhvatnog MANS istraživanja nacionalnog sistema integriteta u Crnoj Gori.

Posjeta Centru za ženska prava

U NVO "Centar za ženska prava" (CŽP) predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospođom Majom Raičević, izvršnom direktorkom.⁹

CŽP je nevladina organizacija koja osnažuje žene da se bore za bolji položaj u društvu i pristup pravdi, pružajući im savjetovanje, psihološku i pravnu pomoć. Putem javnog zastupanja, monitoring i promociju ženskog stvaralaštva ova NVO unapređuje uslove i društvenu atmosferu u kojoj će žene ostvarivati svoja prava. Za više informacija o radu ove NVO posjetiti <http://www.wrcentre.com>

U NVO CŽP veoma detaljno je razgovarano o problematici porodičnog nasilja i primjeni policijskih ovlašćenja s tim u vezi. Diskutovano je i o jednom broju konkretnih slučajeva koje je u svojoj praksi razmatrao i Savjet za građansku kontrolu rada policije.

Posebno je akcentiran problem u vezi sa izvršavanjem zaštitnih mjera. Prepoznati su pozitivni primjeri, poput CB Nikšić. Iskazana je potreba za unapređenjem kapaciteta policije za problematiku porodičnog nasilja i unapređenja organizacione strukture u centrima bezbjednosti. Često u primjeni policijskih ovlašćenja postupajući službenici se vode mentalitetskim uvjerenjima a ne zakonskim odredbama. Saopšteno je da primjena porodičnog zakona, od strane policije, mora biti unapređena. S tim u vezi neophodne su obuke, koje moraju biti konkretnije i više tehničke, kao i prateća izdavačka produkcija. Ukazano je i na problem nepojavljivanja policije, kao podnosioca zahtjeva, u pokrenutim postupcima. Razgovarano je i praksi fizičke zaštite žrtava porodičnog nasilja i ukazano na nedovoljan obilazak porodica u kojima je registrovano porodično nasilje. Ocijenjeno je da ukoliko žrtve nisu zadovoljne onda će teško moći biti popravljeno povjerenje u policiju. Iskazana je i potreba za unapređenjem komunikacije između policije i organizacija posvećenih borbi protiv porodičnog nasilja.

Posjeta Udruženju mladih s hendikepom Crne Gore (UMHCG)

U UMHCG predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospođom Marinom Vujačić, izvršnom direktorkom.¹⁰

⁹ <http://www.stopnasilju.me/vijesti/323-zekovic-posjetio-centar-za-zenska-prava>

¹⁰ <http://www.cdm.me/drustvo/crna-gora/zekovic-sa-predstavnicima-nvo-unaprijediti-integritet-i-kredibilitet-policije>

UMHCG je nevladina organizacija koja promoviše i doprinosi ravnopravnom položaju mladih sa svim vrstama invaliditeta u društvu kroz inicijative i aktivnosti za uspostavljanje podsticajnog zakonskog, obrazovnog, kulturnog i socijalnog okvira. Za više informacija o radu ove NVO posjetiti www.umhcg.com

Ova NVO posljednjih mjeseci ima intenzivnu komunikaciju i saradnju s policijom u vezi sa unapređenjem bezbjednosti u saobraćaju. Posebno je pohvaljena ostvarena saradnja sa Centrom bezbjednosti Podgorica i istaknuto da to može biti dobar model saradnje za ostale sredine. Sa CB Podgorica razvijena je dobra saradnja i u domenu edukacije i senzibilizacije službenika za rad sa osobama sa invaliditetom (OSI). Razgovarano je o porodičnom nasilju prema OSI i postupanju policije u tim slučajevima. Istaknuto je kao potreba da se nastavi dijalog vrha policije sa OSI pokretom koji je ranije postajao a ostvaren je uz podršku i inicijativu Savjeta za građansku kontrolu rada policije. Razgovarano je i o zapošljavanju OSI u policijskoj organizaciji i nastavku specijalizovanih policijskih obuka kako bi se stalno unapređivala primjena policijskih ovlašćenja i pristup policije prema OSI. Diskutovano je i o praktičnim primjerima komunikacije policije i primjeni ovlašćenja prema OSI. Preporučeno je, od strane UMHCG, da uloga Savjeta za građansku kontrolu rada policije postane proaktivnija kao i da se unaprijedi informisanost javnosti o radu Savjeta kao i njegova ukupna dostupnost.

Posjeta CAZAS-u

U CAZAS-u predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospodinom Vladanom Golubovićem, izvršnim direktorom i gospođom Sanjom Šišović, programskom menadžerkom NVO CAZAS.¹¹

CAZAS (Društvo za borbu protiv side Crne Gore) je nevladina organizacija, posvećena prevenciji HIV/AIDS-a, seksualno prenosivih infekcija i zloupotrebe psihoaktivnih supstanci kroz programe edukacije, prevencije, pomoći ljudima koji žive sa HIV/AIDS-om, njihovim porodicama, prijateljima i partnerima. Za više informacija o radu CAZAS-a posjetiti www.cazas.org

Tokom posjete detaljno je razgovarano o iskustvima ove NVO u radu sa ranjivim grupama, saradnji i komunikaciji s policijom, koja je pohvaljena i ocijenjena kvalitetnom. Istaknuta je neophodnost edukacije i senzibilizacije policijskih službenika on tematici bolesti zavisnosti i ponašanju zavisnika koji su pod uticajem supstanci. Takođe predložena je i bliža saradnja između MUP Crne Gore, Uprave policije i Ministarstva zdravlja posebno o trendovima novih droga i njihovom prepoznavanju. Razgovarano je o dostupnosti droge u Crnoj Gori, registriranim trendovima i slučajevima (povećano konzumiranje droga kod fizičkih građevinskih radnika) i unapređenju kapaciteta policijskih struktura i formiranje posebnog tima. Istaknuto je neophodnim da policija sama planira i realizuje odgovarajuće obuke svog kadra i saopšteno opredjeljenje da će i civilno društvo podržati obrazovanje. Dogovoreno je da se kod korisnika Dnevnog centra ove NVO distribuira informacija o radu i nadležnostima Savjeta kako bi se obratili u slučaju kada su nezadovoljni postupanjem policije.

¹¹http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=69:posjeta-2014-02-11&catid=10&Itemid=113

Posjeta Centru za antidiskriminaciju - Ekvista

U NVO "Ekvista" predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, razgovorao je sa gospođom Katarinom Džankić, zamjenicom generalnog direktora i gospođom Anom Šoć, koordinatorkom pravnih pitanja.

Ekvista je NVO posvećena borbi za ostvarenje ljudskih prava i sloboda svih građana bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kroz kampanje za podizanje svijesti, monitoring ljudskih prava, zastupanje i organizovanje psihološke i drugih vrsta podrške žrtvama diskriminacije. Za više informacija o radu ove NVO posjetiti www.ekvistacg.org

Predstavnice Ekviste vrlo su se pohvalno izrazile o saradnji i komunikaciji sa menadžmentom Centra bezbjednosti Podgorica. Saopšteno je da na postojiji, kao ranije, bliska komunikacija i saradnja sa Upravom policije MUP-a Crne Gore. Mišljenja su da su ostvareni značajni rezultati u borbi protiv torture i zlostavljanja ali da ona još uvijek postoji. Stoga, smatraju potrebnim, da se pojača monitoring ali i edukacija policijskog kadra, posebno za rad policije sa osjetljivim grupama kao što su osobe s invaliditetom, nacionalne manjine, posebno Romi, LGBT zajednica. Saopšteno je da Savjet nije dovoljno prepoznat i prisutan u javnosti i da treba osnažiti njegovu vidljivost i komunikaciju s građanima.

Grupni sastanak s crnogorskim LGBT pokretom

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, na lični zahtjev, susreo se sa predstavnicima_cama svih crnogorskih LGBT organizacija.¹²

Grupni sastanak sa crnogorskim LGBT pokretom je održan u prostorijama "Drop In Centra" nevladine organizacije "Juventas" a istom su prisustvavali čelnici_ce nevladinih organizacija "Kvir Montenegro", "LGBTIQ Socijalni Centar", "Montenegro Pride", "Juventas", "LGBT Forum Progres" i "Institut za LGBT turizam".

Savjet je nezavisno kolektivno ombudsman tijelo, ustanovljeno Zakonom o unutrašnjim poslovima, specijalizovano za pitanja policije koje prati i ocjenjuje primjenu policijskih ovlaštenja, doprinosi boljoj policijskoj praksi i poštovanju i zaštiti ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori.

Tokom razgovora predstavnici LGBT grupa, posebno organizatori Povorki ponosa, istakli su zadovoljstvo ukupnim odnosom i komunikacijom s policijom. Istaknuta je važnost očuvanja i stalnog poboljšanja partnerskog odnosa i povjerenja između policije i LGBT zajednice. Razgovarano je i o mjerama obezbjeđenja, od strane policije, javnih lokacija na kojima se odvija kulturni, društveni i zabavni život. Evidentirani su pojedinačni propusti policijskih službenika koji su izolovani i uglavnom svi zakonski sankcionisani. Razgovarano je o efektima rada Tima povjerenja. Ocijenjeno je neophodnim da to zajedničko komunikaciono tijelo Uprave policije i LGBT zajednice, inače uspostavljeno vladinom LGBT politikom, mora biti funkcionalno i operativno i sa odgovarajućom participacijom policijskih starešina. Razgovarano je i o važnosti nastavka policijskih obuka kao i o izazovima, koji postoje na terenu, kada je riječ o funkcionisanju policijske LGBT kontakt mreže. Značajna pažnja tokom susreta posvećena je uslovima za nesmetan rad i postojanju podrške za policijske službenike koji bi se unutar policije dobrovoljno deklarirali po osnovu svoje seksualne orijentacije ili rodnog identiteta. Razmijenjena su međusobna

¹² <http://www.vijesti.me/vijesti/zekovic-se-susreo-se-predstavnicima-svih-crnogorskih-lgbt-organizacija-820999>; http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=72:grupni-sastanak-s-crnogorskim-lgbt-pokretom&catid=10&Itemid=113

mišljenja i iskustva po pitanju komunikacije s Upravom policije i njenim kapacitetima za primjenu zakona i zaštitu LGBT osoba od nasilja.

Komunikacija i saradnja sa NVO "Crnogorski ženski lobi"

Savjet za građansku kontrolu rada policije, preko aktivnosti predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Zekovića, imao je u ovoj godini redovnu komunikaciju i konsultacije sa nevladinom organizacijom "Crnogorski ženski lobi", i konkretno gospođom Aidom Petrović, izvršnom direktorkom, kako oko primjene policijskih ovlaštenja, ukupnog kredibiliteta policije tako i oko saradnje na zajedničkim izdavačkim i obrazovnim aktivnostima.

Komunikacija i konsultacije sa NVO "Arka Montenegro"

Savjet za građansku kontrolu rada policije, preko aktivnosti predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Zekovića, imao je i u ovoj godini redovnu komunikaciju i konsultacije sa nevladinom organizacijom "Arka Montenegro", i konkretno gospođom Darinkom Ljubišom, izvršnom direktorkom, oko primjene policijskih ovlaštenja i saradnje policije na loklanom nivou u vezi sa zaštitom prava životinja.

Komunikacija i saradnja sa NVO "SOS telefon za ždne i djecu žrtve nasilja Podgorica"

Savjet za građansku kontrolu rada policije ostvario je u ovoj godini komunikaciju sa NVO "SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica" i izvršnom direktorkom gospođom Biljanom Zekovićem.

Ova NVO pred Savjetovom je iskazala, osnovan, protest povodom razmišljanja i najave Savjeta, da u saradnji sa MUP Crne Gore, radi na pripremi priručnika za postupanje policije u slučajevima nasilja u porodica. "SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica" je svim članovima Savjeta uputio dosta oštro ali i konstruktivno pismo kojim je ukazano na niz činjenica u vezi sa aktivnostima ove NVO. Iznijete su i primjedbe u vezi sa procesom konsultacija u sklopu kojeg u prvoj fazi nije obuhvaćena ova NVO.

Savjet je direktorici ove NVO uputio detaljno, sveobuhvatno, konstruktivno i partnersko pismo.

Takopđe, Savjet je po saznanju da je ova NVO pripremila i objavila, u saradnji s Upravom policijom, veoma kvalitetan i praktičan vodič za policijske službenike, odustao od izrade svog priručnika za problematiku nasilju u porodici.

Kasnije je uspostavljena i konkretnija saradnja.

Naime, Savjet je u dva navrata tražio i dobio određene stručne publikacije čiji je izdavač ova NVO koje su u vezi sa postupanjem policije u slučajevima nasilja u porodici.

Takođe, Savjet i NVO "SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica" veoma su uspješno komunicirali i sarađivali oko zajedničkog izdavačkog programa, u sklopu saradnje Savjeta sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore.

Savjet je veoma aktivno i zapaženo učestvovao na nacionalnom konferenciji koju je u Podgorici, uz partnere, organizovala NVO "SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica" a koja je bila posvećena problematici zaštite od nasilja u porodici i monitoringu Strategije za zaštitu od nasilja u porodici 2011-15.

Savjet je u potpunosti podržao zaključke, ocjene i preporuke izdate u monitoring istraživanju o implementaciji Strategije za zaštitu od nasilja u porodici (autorka Biljana Zeković) a koje se odnose na nadležnost, ulogu i kapacitete policijske organizacije.

Konsultacije sa NVO sektorom u cilju jačanja integriteta Savjeta

Savjet ima redovne, gotovo svakodnevne, konsultacije sa nizom nevladinom organizacija čiji je cilj s jedne strane da se pomognu i podrže aktivnosti NVO i njihova kvalitetnija i ažurnija saradnja sa Upravom policijom i njenim organizacionim jedinicima a s druge strane da se unaprijedi integritet i transparentnost u radu Savjeta i kvalitetniji monitoring Savjeta.

U tom pogledu Savjet ostvaruje čestu komunikaciju sa stručnim osobljem ovih NVO: "Akcija za ljudska prava", Koalicija NVO "Saradnjom do cilja", "Institut Alternativa", "Centar za ženska prava", "For Life" i "Građanska Alijansa".

Savjet je podržao i aktivnosti HRA, CGO i Anima u sklopu procesa suočavanja s prošlošću u domenu reafirmacije svojih zalaganja da policija uputi simbolički čin izvinjenja zbog loših politika i prakse u prošlosti kao i da se postavi spomen obilježje na policijskom objektu u Herceg Novom.

Jačanje kapaciteta Uprave policije: Partnerstvo sa NVO

U 2015. godini, na osnovu uspostavljene saradnje sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, Savjet je aktivno saradivao sa ukupno 14 stručnjaka_inja iz civilnog društva i sa devet nevladinih organizacija koje su prihvatile poziv za saradnju na pripremi priručnika koji nosi naslov "Policijski integritet iz perspektive osjetljivih grupa" sa podnaslovom (pojašnjenjem) "Praktični vodič za rad policije sa osjetljivim i marginalizovanim društvenim grupama".

Radilo ga je ukupno 14 stručnjaka_inja od kojih su njih četvoro magistri nauka a dvoje i akademski naučni radnici. Svi autori_ke su duži niz godina pozitivno prepoznati_e u domaćoj i međunarodnoj javnosti.

Svi_e oni_e, i organizacije civilnog društva, iz kojih izvorno potiču ili za koje saraduju, podržali su ovaj izdavački projekat i prihvatili da u ovom programu učestvuju na dobrovoljnoj osnovi i besplatno.

Riječ je o ovim nevladinim organizacijama: "Građanska alijansa", "Akcija za ljudska prava", "Udruženje mladih s hendikepom Crne Gore", "SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja", "For Life", "Centar za ženska prava", "Crnogorski ženski lobi", "LGBTIQ Socijalni Centar" i Centar "Defendologija".

Učešće u istraživanjima NVO sektora

Savjet je u 2015. godine uzeo učešće, poštujući zadatak metodologiju, tematskim istraživanja o korupciji, integritetu i nasilju u porodici koje su sprovodile, u sklopu svojih programa, NVO "Mreža za afirmaciju nevladinog sektora" (MANS) i "Centar za ženska prava".

Učešće na međunarodnoj LGBT konferenciji

Sredinom septembra 2015. godine, predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, učestvovao je na renomiranom međunarodnom skupu "Demokratija za sve: Politička participacija LGBTI osoba na Zapadnom Balkanu" u Beogradu.

Zeković je bio izlagač na panelu na temu "LGBTI Vidljivost: istraživanje konstrukcija stvarne demokratije" na kojem je govorio uz poslanike, političare i aktiviste iz Njemačke, Švedske, Slovenije, Srbije, Makedonije i Kosova.

Organizator konferencije bil je lezbejska organizacija "Labris" iz Beograda.¹³

Distribucija izdavačke produkcije Savjeta

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u 2015. godini, je prema NVO sektoru usmjerio značajan dio distribucije svoje izdavačke produkcije: knjige "Policija i ljudska prava: Građanska kontrola rada policije u praksi", praktičnog vodiča za rad policije sa osjetljivim i marginalizovanim društvenim grupama "Polijski integritet iz perspektive osjetljivih grupa" kao i ove publikacije.

Osim za potrebe biblioteka u NVO sektoru i programa NVO sektora, knjige su dostavljene, u većem broju primjeraka, i za različite obrazovne programe i škole koje sprovode nevladine organizacije.

Knjige su distribuirane i prema akademskoj zajednici, univerzitetskim i javnim bibliotekama, dostavljene su medijima i političkim partijama.

Pristup informacijama koje su u posjedu Savjeta

Od osnivanja je uspostavljena praksa da se podnosiocima pritužbi u prilogu ocjene, zaključka ili preporuke, koju je usvojio Savjet kroz postupanje po toj pritužbi, dostavi i kompletna kopija spisa predmeta.

Uspostavljena je i praksa da se usvojeni zaključci, ocjene ili preporuke, zavisno od teme, dostavljaju, poštom, relevantnim nevladinim organizacijama za zaštitu ljudskih prava i sloboda kao i parlamentarnim radnim tijelima i institucijama, nezavisnim ili organima izvršne vlasti zbog ocjene da bi to moglo biti predmet njihovog interesovanja i/ili pomoći u radu.

U 2015. godini nije bilo zvaničnih zahtjeva za pristup informacijama.

Jedan zahtjev, krajem septembra 2015. godine, podnijela je NVO "Crnogorska LGBTIQ Asocijacija Kvir Montenegro" iz Podgorice ali koji skupštinska administracija, koja pruža podršku radu Savjetu, nije mogla uredno zvesti i dalje procesuirati zato što je ista upućena bez pečata i potpisa. Predsjednik Savjeta je istog dana kada je na njegov privatni mail upućen zahtjev isti proslijedio skupštinskoj administraciji i nakon dobijenih instrukcija odmah pozvao telefonom predsjednika organizacije podnosioca. Isti je obećao da će zahtjev biti poslat ponovo ali potpisan i ovjeren. Kako to nije učinjeno prema podnosiocu su učinjenje još dvije, pisane, urgencije odnosno podsjećanja.

Na sajtu Savjeta, www.kontrolapolicije.me, rubrike "Ocjene, preporuke i izvještaji" i "Aktuelnosti i dnevnik sjednica", nalaze se apsolutne sve informacije koje se odnose na rad Savjeta. Na sajtu se nalaze i posebno, tematski pripremljene, informacije kako bi se zainteresovanoj javnosti olakšao pristup informacija od značaja.

Periodično, prema svim partnerima - NVO sektor, Skupština, Vlada, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, međunarodna zajednica - šalju se pisane obavijesti/podsjetnici da su izvršena određena tematska ažuriranja na sajtu Savjeta.

Savjet omogućava da se ostvari i neposredan uvid, u kompletnu dokumentaciju, koja prati rad Savjeta kako u ranijem periodu tako i u ovoj godini, u skladu sa našom

¹³ Za više informacija posjetiti www.labris.org.rs

procedurom - poštovanjem relevantnih normi u vezi sa zaštitom ličnih podataka kao i da se kopira sva dokumentacija za kojom postoji interesovanje.

Do informacija o minulom radu Savjeta za građansku kontrolu rada policije, od 2005. godine, može se doći i preko publikacija koje je pripremio i uredio Savjet a nalaze na sajtu www.kontrolapolicije.me, u rubrici "Publikacije", odnosno dostupne su na ovom linku : http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=107